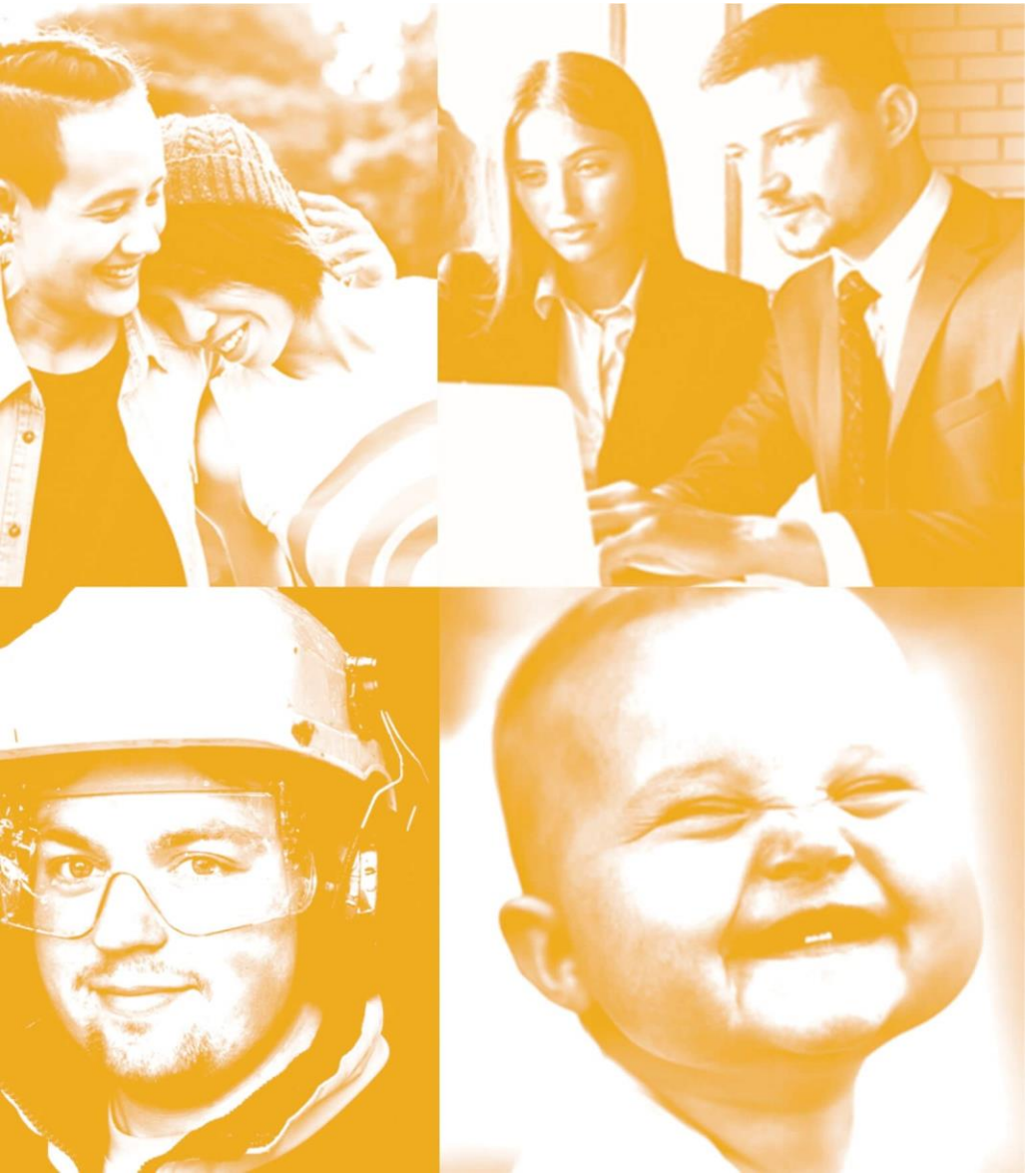

Hallituksen esitys laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

uusi 48 a §

Mirka-Tuulia Kuoksa
Lakimies

StV
13.12.2021

Tartuntatautilain väliaikainen muuttaminen

- Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi, väliaikaisesti voimassa oleva 48 a §

- Säännös tulisi voimaan mahdollisimman pian ja olisi voimassa 31.12.2022 saakka
    - Säännöksen 1 ja 3 momenttia sovellettaisiin kuitenkin vasta 30 päivän kuluttua lain voimaantulosta

- Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajalle velvollisuus huolehtia covid-19-taudin vakaville seuraamuksille alttiiden asiakkaiden ja potilaiden suojaamisesta varmistamalla, että näiden asiakkaiden ja potilaiden parissa työskentelevällä henkilökunnalla ja opiskelijoilla olisi riittävä suoja covid-19-tautia vastaan
    - Joko covid-19-rokotuksen tai enintään kuusi kuukautta aiemmin sairastetun covid-19-taudin antama suoja covid-19-tautia vastaan
    - Jos henkilöllä olisi lääketieteellinen syy sille, ettei voisi ottaa rokotetta, voisi hän työskennellä osoittamalla aina enintään 72 tuntia aikaisemmin otetun covid-19-testin negatiivisen tuloksen

Valmistelu

- Hallituksen esitystä on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön, Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen ja oikeusministeriön kanssa

- Neuvottelut keskeisten työmarkkinaosapuolten kanssa järjestettiin ma 22.11. ja pe 26.11.

- Kuulemistilaisuus järjestettiin keskiviikkona 1.12. ja neuvottelut Ahvenanmaan kanssa pidettiin 2.12.

Ehdotus uudeksi 48 a §:ksi

48 a §

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden ja potilaiden suojaaminen covid-19-taudilta

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa kaikissa tehtävissä, joihin liittyy lähikontaktin aiheuttama tartuntariski covid-19-taudin vakaville seuraamuksille alttiille asiakkaille tai potilaille, saa käyttää vain erityisestä syystä henkilöä, joka ei ole osoittanut, että hänellä on rokotuksen tai enintään kuusi kuukautta aikaisemmin sairastetun laboratoriovarmistetun taudin antama suoja covid-19-tautia vastaan. Työntekijä, joka ei lääketieteellisistä syistä voi ottaa rokotetta, voi osoittaa suojan covid-19-tautia vastaan todistuksella hänelle enintään 72 tuntia ennen työvuoroon saapumista tehdyn covid-19-testin negatiivisesta tuloksesta.

Työnantajalla on oikeus käsitellä sellaisia työntekijän tai työharjoittelussa olevan opiskelijan terveystietoja, jotka koskevat tämän soveltuvuutta 1 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin. Tietojen käsittelyssä noudatetaan yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain 5 §:n 2 momenttia. Työnantajan on säilytettävä hallussaan olevat työntekijän terveydentilaa koskevat tiedot erillään muista keräämistään henkilötiedoista. Työnantajan on säilytettävä tiedot niin kauan kuin ne ovat tarpeen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevan valvonnan toteuttamiseksi, kuitenkin enintään kolme vuotta siitä, kun 1 momentissa tarkoitettu henkilön soveltuvuutta koskeva arviointi on tehty.

Jos työntekijä ei täytä 1 momentissa säädettyjä edellytyksiä, työnantajan on ensisijaisesti tarjottava työntekijälle muuta työsopimuksen mukaista työtä tai jos tällaista ei ole tarjolla, muuta työntekijälle sopivaa työtä. Jos tällaistakaan työtä ei ole tarjolla tai työntekijä ei suostu sitä vastaanottamaan, työnantajalla ei ole palkanmaksuvelvollisuutta työnteon estymisen ajalta, ellei toisin ole sovittu.

Nykytila

- Voimassa olevassa tartuntatautilain 48 §:ssä säädetään työnantajan velvollisuudesta käyttää tarpeellisen rokotussuojan omaavaa henkilöstöä tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiiden potilaiden ja asiakkaiden kanssa sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköiden asiakas- ja potilastiloissa työskentelyssä:
    - tuhkarokko
    - vesirokko
    - Influenssa
    - Hinkuyskä

→ Nykyinen sääntely ei siis suoraan edellytä covid-19-suojan varmistamista

- Julkisessa keskustelussa on tuotu esille näkemyksiä, joiden tartuntatautilain 48 §:n 1 momenttia olisi ns. yleissäännös, jonka perusteella työnantajan tulisi edellyttää henkilöstöltä covid-19-rokotussuojaa. Toisaalta julkisuudessa käydyssä keskustelussa on esitetty myös vastakkaisia oikeudellisia näkemyksiä kyseisestä asiasta.

- Valmistelussa katsottiin, ettei 48 §:n 1 momenttia olisi alun perin tartuntatautilain kokonaisuudistuksen yhteydessä tarkoitettu sovellettavaksi itsenäisesti, vaan riittävä rokotteella tai sairastetun taudin avulla saatu suoja määrittyisi säännöksen 2 momentissa

→ Joka tapauksessa asian tulkinnanvaraisuuden vuoksi ja oikeustilan selkeyttämiseksi pidettiin välttämättömänä, että asiasta säädettäisiin täsmällisesti ja tarkkarajaisesti suoraan laissa

Tavoitteet

- Suojata covid-19-taudin vakaville seurauksille alttiiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja käyttävien asiakkaiden ja potilaiden henkeä ja terveyttä

- Varmistaa työnantajan mahdollisuus saada tieto henkilöstönsä covid-19-suojasta

- Turvata myös sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön terveyttä ja työturvallisuutta sekä osaltaan turvata myös riittävien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuutta

Vaikutukset sosiaali- ja terveydenhuoltoon

- Lisäisi asiakas- ja potilasturvallisuutta
- Lisäisi terveydenhuollon potilaiden ja sosiaalihuollon asiakkaiden luottamusta siihen, että heidän saamansa hoito ja hoiva on turvallista
- Voisi lisätä henkilökunnan rokotuskattavuutta ja hakeutumista rokotukseen, vaikka covid-19-rokotteen ottaminen onkin edelleen vapaaehtoista kaikille
- Vähentäisi henkilökunnan covid-19-tartunnanriskiä
- Vähentäisi riskiä siitä, että henkilö tartuttaisi muita työntekijöitä

©Jyväskylän seurakunta